

Női lapok készítésének műhelytitkait is tanítják a Bálint György Akadémián

Sok a kommunikátor, kevés az újságíró

A legrégebbi magyar újságíró-iskola, a MÜOSZ Bálint György Újságíró Akadémiájának igazgatója Földes Anna szerint a magyar sajtóban a növekedő bulvárosodás ellenére ma sem lehet megélni alapvető irodalmi és történelmi ismeretek nélkül. Legújabb könyvében, az Újságírás és irodalom címűben – melyet több helyütt tankönyvként is használnak – arról ír, hogyan termékenyítette meg egymást nemcsak élettapasztalatok dolgában, de még műfaji szempontból is az irodalom és az újságírás.

– Valaha a Magyar Újságírók Országos Szövetségének iskolája volt az egyetlen helyszíne az újságírásképzésnek. Ma, amikor szinte minden egyetemnek van kommunikációs képzése, milyen szerepet tölt be az iskola az utánpótlás biztosításában?

– Megalakulásakor, 1958-ban az egyetlen újságíró-iskola célja az akkori követelményeknek megfelelően, főként az ideológiai-politikai képzés volt. A Bálint György Újságíró Akadémia fokozatosan professzionalizálódott, és a rendszerváltás után, a képző intézmények versenyének erősödésével pedig bevalottan elitképzésre váltalkozott. Bár ma is vannak középfokú kurzusaink, de egyre inkább a posztgraduális jellegű képzés kerül túlsúlyba. Ebben a kérdésben talán eretnek nézeteket vallok, de szerintem nem feltétlenül fontos négy-öt évig kommunikációt tanulni. Ha valaki már rendelkezik valamilyen értelmiségi szakmával – legyen tanár, orvos, mérnök vagy akár balerina és van közlendője, meg persze némi tehetsége –, bőségesen elegendő egy színvonalas, kétsze-

Sok hallgatónk a szakmai gyakorlaton találja meg későbbi munkahelyét FOTÓ: ISZA FERENC

meszteres szaktanfolyam keretében megismerkedni az újságírás alapvető fogásaival és normáival. Egyre népszerűbbek iskolánkban a 12-16 hetes speciális stúdiók is, ahol az érdeklődők például a tudományos és környezetvédelmi, egészségügyi vagy épp a nagyon népszerű női újságírással ismerkedhetnek meg. Sokat várunk az induló on-line tanfolyamtól és a magazin-újságírás tervezett műhelyétől is. Az ide jelentkezők számára is csak érettségít szabunk meg előképzettségként.

– Említette, hogy középfokú tanfolyamaik is vannak. Lehet ma egy érettségivel boldogulni a pályán?

– El lehet indulni. Természetesen az újságírói stúdiummal töltött két félév után is meg lehet, sőt célszerű is megszerezni a diplomát. Különösen jól jön az újságíró számára a jogi, szociológiai vagy akár a pszichológiai végzett-

ség. Egyfelől Dunát lehet rekeszteni a sok kommunikációs végzettségű álláskeresővel, másfelől viszont bizonyos területeken hiány mutatkozik képzett újságírókból, ilyen például a közgazdasági szakújságíró. Egyik tekintélyes gazdasági hetilap például csak közgazdasági egyetemi végzettségű diákot fogad gyakorlatra tőlünk, s bizony nem mindig tudunk ilyent küldeni. Nemcsak az újságíró-hallgatóknak, de a tévéseknek, a fotóriporter-jelölteknek is biztosítjuk a négy-hat hetes szerkesztőségi gyakorlatot, s nem kevesen későbbi munkahelyüket találják meg az őket fogadó szerkesztőségekben.

– Amikor az igényes lapoknak csökken az olvasottságuk, szükség van-e magas szintű újságírói tudásra?

– A képzésben arra kell törekedni, hogy az újságíró mindenhol meg tudjon felelni. A magyar sajtóban – bár

kétségtelen, hogy növekszik a bulvárlapok példányszáma – hál' Istennek ma sem lehet megélni alapvető irodalmi és történelmi ismeretek nélkül. Ezért az újságíró-iskolák közül egyetlenként XX. századi magyar irodalmat és történelmet is oktatunk, mert a gyakorlat sajnos azt mutatja, hogy ki lehet kerülni elit gimnáziumból is úgy, hogy valaki nem hallotta Déry Tibor nevét.

– Bizonyára nem véletlenül választotta könyvének az Irodalom és újságírás címet. Hogyan találkozik a kettő?

– Személyes életemben nagyon egyszerűen. Újságíróként elsősorban kritikusnak vallok magam és az Irodalmi Újság szerkesztőségében váltam igazán újságíróvá. Erről a lapról írtam előző kötetemet. Utóbb pedig az foglalkoztatott, hogy irodalomtörténetünkben mennyire kevésbé kutatott jeles íróink, költőink újságírói működése. Inkább csak a tehetség apró pénzre váltásáról írnak, és gyakran megfelelnek arról, hogy a hajdani napilapok a nagyok publicisztikáinak, regényeinek, novelláinak közlésével nemcsak biztos anyagiakhoz, hanem széles olvasói körhöz is juttatták a lapok íróinkat. Könyvemben arról beszélek, hogyan termékenyítette meg egymást nemcsak élettapasztalatok dolgában, de még műfaji szempontból is az irodalom és az újságírás.

– Mit tesznek ma az újságok az olvasóvá nevelés terén?

– Véleményem szerint a kelletnél sokkal kevesebbet, de azért szerencsére nem tűnt el teljesen az irodalom a lapokból, gondoljunk Konrád György vagy Nadas Péter esszéire, Esterházy Péter, Görgey Gábor vagy Eörsi István publicisztikájára, Bächer Iván tárcáira.

Hamvas Péter